

KÖSSI LINDSTRÖM

„SUURLAKKOKUVIA“

Y. M.

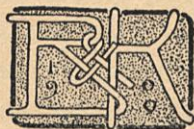
TYÖVÄENLAULUJA

KÖSSI LINDSTRÖM

„SUURLAKKOKUVIA“

Y. M.

TYÖVÄENLAULUJA

HÄMEENLINNASSA
BOMAN & KARLSSON'IN KUSTANNUKSELLA

Hämeenlinna.
Hämeenlinnan Uusi Kirjapaino 1906.

SUURINA PÄIVINÄ

Tulivuoret syöksyvät tulta
ja laavavirrat kattavat maata.

Kylät sortuvat, kaupungit raunioittuu
ja yksilöitä pakahtuu raunioiden alla
ja kuolee kurjalla kuolemalla.
Elo seisahtuu.

Ei kenkään arvata saata,
mitä tullut on, mitä tuleva on,
mitä tuova on nousu nyt auringon,
joka katsoo kauhistuksen yli.

Mut entinen merkki jos paikkansa pitää,
niin: kauhujen jäljissä kauneus itää
ja raunioiden tuhkassa uus elo herää,
luo kukkaset terää
ja avautuu hyvinvoinnin syli.

Ja ainakin yksi seikka varma on ihan:

On suuren suurta elää,

kun yhdessä päivässä, yhdessä yössä

nyt uutta luodaan enemmän kuin vuosisatain
työssä,

kun luonnonvoimat liikkuvat ja jumalaisen vihan
ja koston kauhukanteloinen helää!

SUURLAKKOKUVIA

Katso, tehdaskorttelissa
seisahtivat koneet äkin,
pyörät kaikk' on nukuksissa,
asuntolina hämähäkin;
ei nyt kuulu kalke, kilke
sieltä niinkuin aina ennen;
poiss' on raatajoiden vilke
töiden luona tullen, mennen.

Suunnattoman suuret pajat,
joiss' on työtä tuhansille,
lukoss' ovat pitkät ajat,
vailla miestä moukarille;
kymmenien kutomoiden
koneet nukkuu tuhatluvut;
eivät suihka pirrat, joiden
ääress' seisoi äsken suvut.

Lakoss' ovat orjajoukot.
Kurjiss' esikaupungeissa,
joissa heit' on täynnä loukot
kamalissa kasarmeissa,
näkee nälkää lakkolaiset
vaimoineen ja lapsinensa,
vaikka kädet auttavaiset
tuokin heille antimensa.

Nälkää näkee lakkolaiset.
Eikä tuossa kyllin vielä:
sadat naiset, lapsukaiset,
miehet kuolee hätään siellä.
Runsaimmatkin avunlähteet
suovat erän liian niukan;
ain on eessä pelkät tähteet;
hyvä jos saa kukin hiukan.

Mut on hätää muuallakin,
ei vaan orjain asunnoilla:
vaiv' on vakaa linnoissakin
kapitaalin valtijoilla:
tuottaa päivä joka ainoo,
tappiota tuhat sataa,
vararikot varmat vainoo,
jos vaan jatkuu tätä rataa.

Vaan ei toistaan lähemmäksi
astu kumpainenkaan puoli.
Viel' ei kyllin käskijäksi
ole käynyt julma huoli.
Voitostansa varmat ovat
voima työn ja kapitaali;
isännil' on tunnot kovat,
lakkolaisill' ylhä maali.

II.

Saavat tietää lakkolaiset,
että isännistö koittaa,
apunansa raukkamaiset
petturjoukot, pelin voittaa;
saavat tietää tuskatunnon
rikkurien kurjan aikeen
viedä heiltä, minkä kunnon
sais he kautta vaivan vaikeen.

Nousee viha poljetuiden
niinkuin sutten; kauhunsana
vierii kautta kansan suiden
väkivallan tartuntana:

— Teko tuo on torjuttava;
vaikka vaatisi se verta.
Iät täss' on horjuttava,
ellei totta tehdä kerta!

Saavat vielä tiedon milloin
tunnottomat työhön käyvät.
Lakkolaiset joukoin silloin
tehtaiden luo ehättäyvät.
Syntyy siinä käsirysy
miesten kesken hurjan huima,
kukin lyö, ei kenkään kysy,
kun on eessä toimi tuima.

Saapuu avuks rikkureille
poliiseja parvi sankka;
mutt'ei nuokaan riitä heille,
kosk'on vainolainen vankka.
Ja kun vielä ryysytakit
paljastavat aseet murhan,
hopun saavat vallan rakit
jälkeen verenvuodon turhan.

Oteltua tuossa ajan
asein sekä kourin kovin,
petturit jo hujan hajan
pakenevat työstä tovin.

Joku heistä kuolon unta
 nukkuu talven tantereella,
 useampi punas lunta
 haavojensa hirmehella.

Voimakkaimmat saivat voiton.
 Mutta niinkuin siivin sentään
 peloss' ankaramman koiton
 joukot kotihinsa entää;
 voittajat näät kauempana
 kauhukuvan synkän näki:
 ylpeänä, ankarana
 siellä saapui sotaväki.

III.

Kuule, mikä melske, melu
 niinkuin vuorenyöryn pauhu,
 käskysanain kajahtelu,
 hämmennys ja hurja kauhu
 täyttää ilman kaupungissa,
 jossa vielä äsken aivan
 toimiss' oltiin rauhaisissa
 arkihuolen, arkivaivan.

Liikkeell' ovat lakkolaiset;
ryysyissä ja repaleissa
nälistyneet miehet, naiset
ajelehtaa kulkueissa,
joiss' on joka ainoassa
tuhat määrät inehmoista
sama verta saattamassa
muuta elononnen loista.

Peloittavat voimat liikkuu
kaikkialla katuloilla;
niinkuin merten laineet liikkuu
hirmumyrskyn soiden noilla;
niinkuin pedot tuhatpäiset
mustat ihmismassat matkaa;
niinkuin sadun jättiläiset
taivaltansa joukot jatkaa.

Mutta vaikka eri tietä
kulkee ihmismetsät tummat,
johtaa samaan määrään heitä
salavoimat varmat, kummat.
Keskeen monimiljoonaisen
kaupungin käy kulku vakaa,
työntäin joukon etumaisen
tieltään aina toinen takaa.

Torill' aavall', avaralla
seisahtavat laumat vasta
punalippujensa alla
virstamääräin poljennasta;
seisoo satatuhat miestä,
naista kuolon kalpeata,
jotk' ei siedä orjan iestä
mielivaltaa ruoskivata.

Äkin jotkut siellä täällä
sanatäydet suunsa avaa
seisten hartioiden päällä,
kansan kuullen haasteltavaa:
— Orjasisaret ja veljet,
tulisimman tuskan tutut,
katki kahleet, poikki teljet,
palasiksi pakkonutut!

Orjaveljet, orjasiskot,
uuvutetut työllä hoki:
emmehän kuin madot, liskot
madell' enää mieli toki.
Pysähtyköön kulku kurja
kuolonvaelluksen vinhan,
tauotkoon jo tanssi hurja
kanssa epätoivon inhan.

Kosk' on kerta noussut kansa
ottamahan osaa siitä,
min vei korskat kokonansa,
niin ei sille rahdut riitä,
ei, vaan vaivaan vaipumatta
vihan vimmoin taistelkaamme,
kunis viimein taipumatta
hyvinvoinnin-voiton saamme.

Soikoot sotatorvet meidän
luokkavihan säveleitä
avoin korvin kuulla heidän,
jotka jaloin tallaa meitä;
soikoon ukkosäänin kerran
sävel uudenajan kuoron:
aik' on laata valta herran,
olkoon nyt jo orjan vuoro! —

Sanoivat. Mut amen kumma
päätti puheet sananiekkain,
kun näät sotaväen summa
saapui ratsain kanssa miekkain,
joiden terät tulikielin
putoaisi päitä kohti,
ellei poistu kansa mielin,
jos se vastustella tohti.

Mut ei pakoon kansa suori
lailla rikollisten halpain,
vaan se seisoo niinkui vuori
eessä kimmeltävään kalpain,
Ja kun viime kehoitusta
eivät joukot varteen ota,
alkaa toimi mustan musta,
veljenverin ilmi sota.

Kannustavat ratsujansa
asemiehet lakkolaumaan,
sala-asein, nyrkein kansa
käypi kiukuin puolustaumaan,
vainon villi virsi raikaa,
kuolonparahdukset soivat,
kylmät kiroukset kaikaa,
hurmevirrat huppeloivat.

Kaatuu alle kavioiden
moni valju vaimoraukka,
miekanteräin ankaroiden
jäljiss' asuu miesten hukka.
Mutta yhä iskut kiihtyy
monen kertaisina karttuin,
turmatyössä joukot viihtyy
verenvuodannasta varttuin.

Vaan kun vielä saapuu kiirein
tuhat sotamiestä jalan
kaartain kalmanputkipiirein
lakkolaisten taisto-alan,
niin ei enää rahvas saata
asett' eikä kättä nostaa,
vaan sen täytyy viimein laata,
päättäin toki toisten kostaa.

Yli ruumisröykkiöiden,
kahakassa kaatuneiden,
jälkeen päivän hirmutöiden,
kautta suorimpien teiden
lakkolaiset verta valuin
pakenevat kiirehellä,
sotaväki surmakaluin
jalka jalan kinterellä.

IV.

Puoliyö. On talven taivaan
alla pilvipeite harmaa.
Väsyneenä päivän vaivaan
nukkuu kaikki kansa varmaan;

jälkeen kaiken kauhun tuovan
sekasorron, tuskan, turman
tuta saa se rauhan suovan,
huojentavan unen hurman.

Missä äsken sota soitti
kamalinta kanneltansa,
koska kansa seistä koitti
vaikeassa vaivassansa,
siinä lepää satakunta
lakkolaista jäätyneenä
ikipitkän yönsä unta
kuolon helmaan häätyneenä.

Lepää lumi-untuvilla
uhrit työn ja orjaikkeen
kiteisillä katsehilla
unen raskaan, kuolonsikeen;
uudenajan sankareina
jälkeen uljaan urhotyönsä
kunnialla kaatuneina
nukkuvat he hangell' yönsä.

Mutta minne sodanhenki
punasiivin päivin liittää,
sinne halki yöhyenkin
haaskalintuparvi kiittää;

miss' on jälkeen taiston hetken
vainajain ja veren lemu,
siellä jälkeen lentoretken
korpeill' on myös aimo kemu:

Hiipii taistotanterelle
patrulleja parvi hiljaa
työlle salakähmäiselle:
korjatakseen kuolon viljaa
ilman ruumissiunausta,
ilman ainutt' arkkulautaa,
ilman kelloin kilkahdusta
vihkimättömähän hautaan.

Peitoss' yön ja tehden pilkkaa
kymmenkunta halvint' orjaa,
kunnotonta, kiirevilkkää
kaatunehet kaikki korjaa,
ettei enää huomenella,
saapuesssa surijoiden
mielin ottaa omaisensa,
jälkeäkään löydy noiden.

LAULAJAN LAULU

Kansa kärsivä, itkevä, nyhkyttävä,
kansa poljettu, piesty ja lyöty,
kansa orjuuskahleilla kytketty,
kansa murheen mieroohon myöty:

Sun vaivas tunnen ma viimeiseen
hätähuutoon asti ja parkuun,
ja vaikka ma luotasi lähtisin pois,
en tuolta ma pääsisi karkuun.

Se on veressä mulla. Sen join minä jo
oman äitini rinnoista ennen,
ajan armahan, ilojen-valkean,
lapsriemuja tulvivan mennen.

Ja sen tuntea sain minä itsekin,
kun vankemmaksi ma vartuin,
kun eloni purren peräsimeen
käsin tottumattomin tartuin.

Ja vaikken saanut ma nielläkään,
mitä monikin täällä on saanut,
en vaivaa enemmän kärsineen
toki tuntemast' ole laannut.

Ja siitä mun lauluni lahjakin on
ja siitä mun soittoni helää,
sen vuoksi mun vereni virtaelee,
teen työtä ja tahdon elää!

VIESTI

Vierii viesti kummanlainen
nyt jo joka mökkihin,
kuss' on elonorja vainen
surun lyömä yksikin.

*

Sait jo kyllin tuta iestä
pakon paljon vaativan,
sait jo tarpeeks tyhjää hiestä
yön ja päivän raadannan.

Ethän mieli enää olla
orja, juhta joutavin,
ase toisen, porras, jolla
astuu jalka öykkärin?

Ethän tahdo että suruun
sortuu jälkeläisesi,
vaikka itse tyydyit muruun,
kun et saanut enempi?

Ethän usko, että vasta,
korvaukseks kärsinnän,
saat sä palkan taivahasta
jälkeen tämän elämän?

Miksi siis sa vielä voihkaat
toivotonta voihkinaa,
yöt ja päivät pitkät oihkaat,
kun et mitään siitä saa?

Etkö tohdi kättä nostaa
kärsimystä vastahan,
ajan toisen oikeutt' ostaa
vaikka lailla marttiiran?

Jos sa tohdit, niinpä lähde
tuskan kanssa taistohon,
itsesi ja lastes tähden,
joilla elo eessä on.

Muutoin yhä vielä huole,
kärsi, kärsi katkeraan,
päätyessä päiväs kuole
niinkuin pienin mato maan.

Oma harras halu ynnä
oma voima käytä siis,
onnes sarka itse kynnä,
usko uusiin unelmiis.

Etsi elon tieltä toinen
sinunlaises orja myös,
elononnen kurja loinen,
jonk' on mieli myöskin yöss'.

Kolmas, neljäs — kymmeninkin
oot sa heitä tapaava;
etsi, etsi, mistä minkin;
noit on oiiva armeija.

Eihän ole tarvis yksin
käydäkään sun taisteluun,
vaan sa kulje käsityksin
kanssa kurjan monen muun.

Noin sa voit kuin leikilläsi
käydä sotaa sorjimpaa;
noin vaan loppuu kärsintäsi,
valhe kuoliniskun saa.

Nouse vaan ja työhön ryhdy
miehen mielin luottavin,
valonarmeijahan yhdy
sotilaana kertakin.

Taisto tää on suurin, josta
tietää aika kertoa,
pyhin myös, kun taistelosta
täst' on hyöty kaikilla!

*

Näinpä kertoo viesti. Kohta
jokainen sen kuullut on;
kunpa vaan vois sanat johtaa
kunkin tähän taistohon.

Kunpa siemen, jonka kylvää
aika rintoin ihmisten,
toisi sadon suuren, ylvään,
kasvun tuhatkertaisen.

VAPPUNA

Kuuletteko, kuinka kevät laulaa
maassa, puissa, ilmass' avaruuden,
kaikkialla, kantain säveleitä
syksynlasten synkkiin sydämiin.

Kuuletteko, kuinka virret kaikuu,
kasvain kasvamistaan valtavaksi
riemusoitoks' elon kunniaksi.

Kevät laulaa; sanat soivat: Kuolo
itse kuolkohon ja elon voima
tiensä raivatkohon tilaa tehden
luonnon luomuksille maassa olla.

Rikkautta täynn' on suuri luonto,
aartehtia kohdussaan se kantaa
iloks inehmoisen, luonnon herran.

Esiin siis ne vainen kätköistänsä,
helmet kalliit päivän päilyville,
erä kunkin kuolevaisen käteen!

*Ota osas, osaton jos olet,
ota onnes, onneton jos olet;
elä, elä, ellet kuolla mieli!*
Siin' on elämäsi ainut ohja.

Jos on tielläs kanto taikka kivi,
vuori suuri taikka syvä uoma,
niin ne poista: kannot irti kisko,
kivet särje, vuoret maahan murra,
pitkospuita syvänteihin laita.

Ja jos hiipii luokses luihu varas,
eräs viejä, elos turman tuoja,
ole valvehilla, kädess' ase
(ellet yksin nyrkkihis sa luota)
ota vastaan tuo, vaikk' ois se veljes,
ja se tieltäs lyö ja — epäimättä,
tinkimättä elä elämäsi,
nauti onnes, joka sulle suotiin.

— — —

Paljon laulaa kevään kaunis virsi,
paljon kevään kannel suuri soittaa,
yli maiden vierii sävel-aallot
joka korvan kuulla, joka rinnan
elonriemun rikkaan syttäjänä.

Kuule vain sa kevään ylhä laulu,
kuule, kansa, kahlehisssa käypä,
kuule, kansa, viime vereen piesty,
tallattu ja porraspuuksi pantu.
Kuule kevätlaulua, mi soipi;
sodan sorja laulu on se meille!

KUN YMMÄRTÄISIVÄT . . .

Kun ymmärtäisivät ylpeet
ja korskat ja »korkeimmat»,
että heitänsä vastaan he nousee,
kun meitä he vastustavat.

Heille parempi on valenöyryys,
valeuskollisuus sekä muu
inha silmienpalvelus, kettuus,
katinkultaiset sanat suun,

kuin kanssakäyminen kaunis,
suora, vilpitön rakkaus tuo,
jota vapaa veljeystunne,
inhimillinen siittää ja suo.

Heille »onni», mi huokauksissa,
salatuskassa päivän ja yön
vain näyttäytyy, paremp' ompi
kuin siunaus siunatun työn.

Ja vaikk' olis silmänsä eessä
koko huutava onnettomuus
poloraukkojen meidän ja — heidän,
heillä vain yhä uhma on uus,

ja he silmänsä sulkee ja tukkii
arat korvansa, ettei he vaan
katumuksehen lankeisi eikä
mieltä muuttaisi milloinkaan.

Niin — eivät he ymmärrä ylpeet,
vaan tanssivat nuorallaan,
sinis, kun tuo katkee, ja — silloin
he kaitkohon niskojaan!

HÄPEÄPÄIVINÄ

Ei vieläkään
lopu siis sukukuntamme kurjuus,
yhä vieläkin siis
suukapulat suitamme sulkee
ja orja on orja
ja herra on herra
ja kaikki on niinkuin »ollakin pitää».

Taas pettivät kansaa
ne, joita se kantoi kunniahan,
ne, jotka se kauneimmiksensa katsoi.
ja joille se onnensa ohjakset uskoi
ja joill' oli valta ja voima.

He pettivät kansaa
He pilkkasivat pyhää
ja rikkoivat kaikkein korkeinta vastaan
ja tuomion päällensä langettivat.

He hylkäsivät kansan.
Mut hyljätä taitaa kansakin heidät
ja työntää he luotaan pois,
ja voi heitä silloin, voi!

Voi silloin heitä, kun nousee kansa
ja takasin viskaa pöyhkien pilkan
ja korskien herjan.
ja rankaisee
joka rikkoumuksen ja synnin ja valheen,
min seurauksista kärsi se tuskaa
ja lyöntejä sai.

Näet vuossadat pitkät on anteeksi suotu,
yhä anteeksi suotu
ja oihkien, voihkien vuoteltu aikaa,
jona kauhujen lähtehet ehtyisi viimein;
vaan ei ole koittanut kaivattu päivä
ja ei ole surkeus loppunut maasta
ja ei ole ihminen noussut.
Mut — anteeks on annettu aina ja aina.

Vaan enään ei!

On anteeksi anto jo kuollut ja vainaa,
ja itseensä vain polo kansa nyt uskoo
ja itsellensä se elää!

POLITIikka

Nyt mestari pettää Juudaan,
mut Juudas mestarin myös;
ja hopeapenningit helkkää
ja saatana ilkkuu yöss'!

Ja opetuslapset nauraa
ja itkee ja huokailee.
Mut yhdessä paimen ja lampaat
toki rauhassa ruokailee.

Ja atrieen jälkeen kallein
jo ristihin naulitaan
ja Juudas nuorassa roikkuu
ja kansa on kummissaan.

TULKOHON VALKEUS!

Kauhujen kaarneet lentelevät nyt ilmojen äärtä,
etsien saaliitaan, lapsia murheen maan,
peittäen auringon, valon taivahan kannelta
kaihtain.

Ihmiset huolien käy, kun ei onnea näy.

Elämännautinnoiden lähde on ehtynyt tyyten;
ilojen maljoiss' ui myrkykkäät surun kyyt;
valhe ja totuus muuttavat karvaa, vaihtavat
virkaa

hyötyen toisistaan; rakkaus raadeltu on.

Kauneus näivettyy. Kuin matojen kalvama kukka
kuihtuu ja kuolee tuo. Surkeudella ei oo'
rajoja laisinkaan, ei kohtuut', ei edes määrää,
missä se seisahtuis, milloin se kylläks sais.

kun viha villiityi, kun paha paatui vaan.

yössä, mi yltyy ain. — Salass' on vastaisuus.

soihdut on syttynehet, valkeat loimunnehet,
mutta ne virvoina vain ovat leikkiä lyöneet ja
 kiirein
tuhkana tummunehet, hiilenä häipynehet.

valkeutt' tarjoten, kun uhkaa kuoleman yö?
Onko se taivaan liesillä tai maan uumenten alla?
Ei! Se on rinnoissa vain ihmislapsosien.

kerta
ympäri maailmaa? Koska se leimahtaa?

Sytyttäkää tulet! Puhaltakaa kipinöihin ja
tuhkaan!

Pilviä puhkaiskaa! Sumua surmatkaa!

Sytyttäkää tulet! Siinäpä valkeutemme on
taika.

Siis: Tulet leimuamaan! Aurinko asemilleen!

VANHUS

»Pois heitä kuokka kourasta
sa vaari vanha jo;
kas kohta lepoon laskeva
on elos aurinko.

Sun selkäsi on köyrtynyt,
on hapses harvenneet,
Oi miksi, miksi vielä nyt
noin paljon työtä teet?

Ja ethän edes, vanhus sa,
sarkaasi kuokikaan,
muokkaathan vieraan peltoa
kuin orja aina vaan.

Et myöskään eteen lastesi
aherra ahkeraan,
kun hyljäten sun, luotasi
he poistui maailmaan.

Miks siis noin ylivoimin sa
kuokkaasi käyttelet,
jo herjetä ja huoata
sa tahdo, ukko, et?»

Ei vastausta vaari vaan
suo mulle ensinkään,
ei hellitä hän kuokastaan,
ei heitä vartta tään.

Vaan helmikirkkaat kyönelet
nyt vaarin silmät saa
ja kasvot kurjat, kurttuiset
ne maahan vuodattaa.

JUHLIEN JÄLKEEN

Nyt elää suot
ja raaka massa liikkuu
ja hongat horjuu,
kun pohja alla kiikkuu,
ja merkit näkyy auringossa, kuussa
ja tähtimeressä ja muussa.

Ja tulevaisuus hohtaa töiden takaa,
tuo aika uus mi tasan onnen jakaa,
kuin selkein päivä, kirkkain huomenhetki,
kun päättynyt on öisten valtain retki,
ja varmuus kasvaa jättivuoren lailla
ja kenkään sit' ei enää ole vailla.

HERÄÄVÄ KANSA

Voi kuink' on kaunista kansa,
kun se itkien, nauraen katkovi kahlehiansa
ja pohja sen alla on paattaa;
kun kyltynyt on se jo onnettomuuteen
ja tahtovi tuskasta riemuhun uuteen,
min töillä se ansaita saattaa.

Ja kuink' on se ylväs ja suuri,
vaikk' äsken se viel' oli heikko ja horjuva juuri
kuin ruoko, mi tuulessa taipuu,
ja se ei ole tovinlasten heiluva joukko,
ei toivoton, töis' epätietoinen, houkko,
vaan joukko, joll' on pyhä kaipuu.

Se on uudenajan ristinväki,
joka tulevan taivaansa elämässä näki
ja uskoa myös sitä tohti;
joka kulkee varmana varmahan maaliin
ja saa myös varmasti onnensa saaliin,
joka sielujen silmihin hohti.

TAISTELU KÄYMÄÄN!

Surkeus, surkeus koska sa lakkaat,
milloinka päivämme paistaa?

*

Kalpeina, valkeina vaivansa alla
sammuvin silmin,
kuolevin katsein,
koukussa käyden,
läähättämällä
kulkevat luonnon korkeat herrat,
ihmiset täällä,
orjina vapaat ja vapaiksi luodut,
juhtina teillä,
joill' ei loppua laisin.

Suissa on siteet ja kielissä kahleet
ihmislapsilla, joilleka vainen
haastamistaito ja suun sanat suotiin.

Hyi tätä pilkkaa ja sortoa luonnon,
hyi väkivaltaa
alhaista, inhaa,
luonnottominta ja kauhistavimpaa!

Eikö jo pakahdu piinattu luonto,
kärsiesssänsä
tällaista täällä,
taikka se lankea vuorena noiden
kurjien yli,
jotka sen kauneutt' tallaa ja sylkee,
rutsaajajoukon
mielettömimmän ja hullun?

Eikö jo suoriu sorrettu lauma
päällensä pannen
sotisovan sorjan
teilaajiansa
vastahan vimmoja ja kiukuja,
kun ylivoima on sillä ja voitto
varma on taattu?

Taistelu käymään!
Pitkin linjaa taistelu käymään
armahtamatta
vastustajoin,
koska on armahdus käytetty kaikki
aikojen vierren,
eikä se satoa suonut.

Kuuroiksi korvat,
ettei valitushuutojen vuoksi
taistelu jäisi
kesk'eräseksi.
Sulkekaa silmät,
ett'ette voisi
heltyä kesken;
lyötävä näät on vihdoon jo kaikki
ihmisen tielle
estettä luova.

Mutta jos antavat vastustajamme
aseensa meille: —
anteeksi heille.
Oikeus ensin ja viimeksi kosto.
Emmehan seuraa
neuvoja heidän,
emmehan pöyhkiä matki.

Oikeus elää ja oikeus olla!

Siinä on kaikki,
missä me riipumme kiinni.

Kuin kevätvirtojen voimakas juoksu
olkohon meidän
kulkumme kaunista kohti.
Kuin suven suuri ja selkeä päivä,
onnemme päivä
olkohon taistelun tauottuessa.

Syys oli synkkä ja sairas jo meillä,
talvea tarpeeksi saimme jo täällä.
Nyt suven vuoro on tullut!

ÄÄNIOIKEUSMERKKI

»Yleinen äänioikeus»
ja nyrkki alla sen!
Tuo kiinnitä sa rintahas,
sen taika tuntien.

Tuo kiinnitä sa rintahas
ja lähde taistoten
päämäärää kohti korkeaa
kuin ristiretkellen.

JUHANNUSLAULU

Ol' ihanimmat kevättoiveet maassa
ja kansa viihtyi uness' onnekaassa
juhannusjuhlasta, mi kohta koittaa,
kun täyden päivän paiste kylmän voittaa,
kun hanget sulavat ja pilvet haihtuu
ja kuurakukat nurmen nukiks' vaihtuu,
kun kaikki, jok' on murhett' ollut pelkkää
suloisimpana säveleenä helkkää;
näin Suomen maassa koru-unta nähtiin
ja kauas katseltihin toivon tähtiin.

Mut tulless' ajan, jolloin viimeistäänkin
ol' aika saapua jo suvisäänkin,
ei tullut tuo, ei kesä koittanutkaan
ja tuot' ei nähneet isänmaassa kutkaan,
ei nekään, jotka suurimpina muita
olivat aina soittanehet suita;

vain kevät loppui, mut ei tullut suvi,
ja äkin loppui ennusunten huvi,
kun takatalvi vierahaksi kulki
ja jää ja hyy ja huura päivän sulki.

Taas maata myöten meni vilu viima,
taas heräs öisten peikkoin villi kiima
ja ajattaret täällä karkeloivat
ja kuolonparahdukset maassa soivat
ja yötä päivää kuultiin nyyhkytystä,
kun hetki uus toi uutta kärsimystä,
kun toivovinkin silmä kyynelehtyi
ja usko, voiman lähde, tyyten ehtyi
ja epätoivoll' oli kaikki valta
ja tuskin kukaan nosti pään sen alta.

Ja, niinkuin aina käy, kun suur' on hätä
ja voimatyö kun etsii tekijätä,
ei löytynytkään monta mainituissa
urhoissa kuuluiks' tulleiss' eikä muissa,
jotk' kestänehet olisivat täällä,
kun kuolon peitsi päilyi päiden päällä,
ei ollut montaa miehenmoista noissa,
jotk' opin saivat ensitaisteloissa,
ei ollut montaa vanhaa eikä nuorta,
joidenka kunto ei ois ollut kuorta.

Vaan moni kunnon »karhu» ehdollansa
 rautaisen riimun kantoi kaulassansa
 ja pillin mukaan tanssi tanhuoilla,
 kun tahtia löi epätoivo noilla,
 tai taiten muuttui lammasnahkaiseksi
 ja paoss' yksin pelastuksen keksi,
 ja moni, johon toivon katse luotiin
 ja jolle kansan teon valtuus suotiin,
 kuin Juudas petti meidät penningeistä
 ja astinlaudan »arvon» laitti meistä.

Ja tuossakaan ei kaikki ollut vielä:
 Nuo kurjat raukat oli vielä tiellä,
 kun harvat miehet, miehet suomalaiset
 ja isänmaalle kaunehimmat naiset
 nous väkivallan mahtikättä vastaan
 oikeutta puoltaen kuin äiti lastaan,
 kalleimman vuoksi itsens alttiiks' antain,
 uljaana, uupumatta kuormaa kantain —
 pinqviinit luihut lainasiivin lensi
 ja kotkaparven esteheksi ensi.

Mut niinkuin myöskin ollut ompi aina:
 Ei ijankaiken takatalvi paina,
 ei ijankaiken orja ole vapaa,
 myös kosto kerta kostettavan tapaa,

ei ijankaiken kurjat kunniassa
saa olla eikä muita polkemassa,
ei ijankaiken suurta oikeutta
jaloilla poljeta kuin langennutta,
ei kansaa, jok' on elämähän säättö,
oo vielä koskaan kuolemahan häätty.

Niin myöskin Suomen suurin hätä herkes
ja vielä kerran päivänpilke kerkes
pimeyden halki valon tänne tuoden
ja edes onnen erän pienen suoden,
synnyttäin toivon, uskon, että huomen
sittenkin kerta nousee ylle Suomen
ja että sentään saattaa suvi tulla
töin uotellessa eikä uinailulla
ja että juhannusta viettää saamme,
kun terve Suomi taas on sairas maamme.

UUDISTUSTEN AIKANA

Ankarasti yhteiskuntaruumiin valtimo nyt lyö,
kuumeisesti veri virtaa, jänteet kaikki jännittyy;
joukot, joiden yllä häilyy väkivallan vainoyö,
kahleitansa katkoo, etsii miss' on surun synkkä
syy;

nousee naiset, nousee miehet, ennen aina
torkkuneet,

katsovat ja kysyvät ja vastausta vaativat;
laumat, joiden tarmon raudan tuskat ovat
karaisseet

teräkseksi, itsellensä sota-aseet laativat,
käydäksensä taistotielle, mitataksaan voimiaan
kanssa ajan hirmuhengen, jonk' on uhka päällä
maan.

joka hetki tarjoaa nyt tavatonta; tapahtuu tekoja, joit' ei oo tuonut ilmi aika mikään muu.

sortuu yksilöitä, sortuu joukkojakin, laumoja,
kuolon kylmä käsi korjaa ruumisrungsait' aumoja.

Sekasorto vallitsee. Mut kukin selvään nähdä
saa,

että, vaikk' on mullinmallin yhteiskunta kokonaan,
alinkerta kohoo, kohoo, ylin tapaa alempaa,
rajat rikkuu, uomat täyttyy muotoon

sopuointuisaan;

eivät estä sulut, salvat eikä padot paksuimmat
kehityksen kulkua ja ajan virran vyörynää;
välttämättömyyttä vastaan turhaan esteit' asetat;
niinkuin lukin seitit särkyä luonnon pakon eessä
nää.

Luonnon lait, nuo suuret, pyhät eivät salli
rikontaa,

ken käy niitä vastaan, hänpä niiltä tuomionsa
saa.

Ja tää aika rikas, runsas, onkin ennenkaikkea
meidän, meidän aikakautta, aikaa pohjakerrosten.
Nyt on meidän vuoro tullut kerta suumme
auaista

jälkeen vuosisatain vaivain, kärsityiden
kauhujen, —

tullut vuoro sanoa, mit' ennen emme sanoneet;
käydä työhön, joka meitä varronnut jo kauan on;
aika ottaa tuo, mit' aina ennen oomme anoneet:
ihmisoikeus ja -onni, palkka jälkeen ansion.

Menneisyys ei ollut meidän, olkoon aika tää ja
uus,
olkoon jälkeen onnettuuden osa meidän
onnekkuus!

LEMMINKÄISEN LAULU

Noinpa lauloi Lemminkäinen,
Kauko virtensä viritti,
lauloi laulunsa paraimman,
virren muita virkeämmän,
kun oli koossa kassapäitä,
kylän miehiä kisassa:

En hyli haarikon hyvyyttä,
enkä inhoa olutta,
kun on tullut juhlatunti,
hetki riemuisten remujen:
olut on oiva Luojan lahja,
pantu urhojen iloksi.

En ma karta kassapäitä,
kylän kaunoja pakene,
kun on heissä hempeyttä,
verta valtimon varana:
lempi miehen miehistävi,
urhon uljaaksi tekevi.

Mutta kun on murhe maassa,
kauhu kansassa Kalevan,
soi vasama vainolaisen,
vinkuvi vihainen nuoli,
kuolon kalpa kalskahtavi,
hiekkä hurmetta hikoopi,

silloin jätän juhlahuomat,
jätän ohraset oluet,
heitän kaikki kaunokaiset,
korukassat, kukkapääköt
ajan vastaisen varaksi,
rauhavuosien ratoksi;

otin orhin kiiltokarvan,
soimelta jalosukuisen,
otan kalvan kaikkivallan,
säiläni tuliteräisen,
otan kintahat kiviset,
rautapaitani paraimman;

menen vastaan vainolaista,
kohti kauhua kovinta;
enkä mä palaja ennen,
kotikonnulle halaja,
kuin on vaino vaimentunut,
aika onneton ohitse:

Ei sovi iloita urhon,
miehen naista nauratella,
kun tuho tulossa onpi,
väijyy vaara vainiolla,
vilu vieras viljat viepi,
voi virtana valuvi.

RAJAMAALAISET

Rajamaa on torpparähjä
takamaalla vallan,
joss' on joka vuoden vieras
säälimätön halla.

Ympärill' on korpea
ja rämettä ja suota;
eikä poistu kato koskaan
kauas noiden luota.

Jos se joskus säästeleekin
torpan pientä maata,
niin se kohta kaksin verroin
kukistaa ja kaataa.

Eipä siksi ihmetellä
kuolevaisen sovi,
ett' on köyhää torpan väki
Rajamaassa kovin.

Eikä puute pienene,
ei hätä heidän herkee,
koska lapsi lapsen jälkeen
leivän jakoon kerkee.

Mont' on lasta Rajamaassa,
neljä, viisi, kuusi,
ja jos joku noista kuolee,
syntyy sijaan uusi.

Salass' itkee äitimuori,
torpan miesi huokaa,
kun ei riitä kyllin noille
vaatett' eikä ruokaa.

Lapsosista vanhemmille
kouluaika alkaa,
vaan ei saada kirjoja,
ei kengän moista jalkaan.

Ja on pitkä koulutie,
on virstamäärin matkaa,
jota vielä kinokset
ja hankipöykyt jatkaa.

Kuinka siis voi torpan lapset
kouluansa käydä,
ettei heitä nälkä sorra,
jää ja viima jäydä;

että vois he tiedon tiellä
oihkimatta olla,
jotta kaunis kasvuvoima
oisi opinnolla?

Teiltä, joill' on elinehdot
paremmat ja oivat,
osattomat vastausta
vain nyt vaiteloivat.

Avun kättä käyttäkää,
mut armomielin älkää;
nöyryyttävä armopala
näät ei tapa nälkää.

Erä heille suokaa, mutta
ajatelkaa, että
torpan väki ansaitseisi
kyllä vaikka mettä,

kosk'ei ole heidän syynsä,
että soiss' on halla,
että vuoden töiden heelmät
kuolee kylmän alla.

Onhan väärin, että heidät
onnettuuteen syöstään,
koska kukin kumminkin
on palkan saapa työstään.

SIMSON

Filistealaiset, filistealaiset:
kavahtakaa!

Ovat Simsonin suortuvat täydet taas,
taas jätti on vanhassa voimassaan
ja se hirmuinen on.

Kavahtakaa
pedot, jotka hänen silmänsä poltitti puhki
tulisin raudoin,
jotka vaskisin köysin hänet kahlitsitte
myllynne kampiin!

Kavahtakaa;

katso, Simsonin olkapäät pilareihin nojaa,

hänen harteensa kohoo

ja silmäkuopat kuivuneet kulon lailla palaa.

Pian, pian orjanne kahle jo katkaiskaa

taikka muuten te ratkeatte raunioiden alle,

koska kiivaana kostavi Simson!

SEKASORTO

Vihlova vaivatun huuto,
röyhkeä kiskurin käsky —
siinä on »elämän» virsi.

Tehdä työtä ja olla
piesty ja pilkattu orja —
siinä on raatajan rauha.

Kiskuri kultia kokoo
kylläisnä, kyltymätönnä —
siinä on tuon elononni.

Vaan yli vaivatun voihkan,
mahtajien menon, melskeen
sorretun soi sotalaulu:

Eespäin käy väki valju,
eespäin kahlittu kansa
elämän aamua kohti!

HEI HAUSKA ON...!

Hei, hauska on lyödä ja uskaltaa
oman nahkansa alttihakseksi antaa,
kun veripunalippua liehuvaa
kera satojentuhanten kantaa.

Hei, hauska on lyödä ja pelvotta
vaikk' uottaa kuolematansa,
kun yhden kalpahan kaatuissa
jää jällelle tuhatpää kansa!

SUO SIELLÄ, VETELÄ TÄÄLLÄ

Jos emme nälkäpalkalla
tee työtä kiskureille,
pois työnkin ottain kostavat
nuo mielivalloin meille.

Niin että, teemme työtä tai
sit' emme tee, on maali
se sama aina: kaikki vie
kuitenkin kapitaali.

Ja surkeus se suurenee
ja vihan kiukku kiihtyy,
vaan vielä raukat raatajat
ikeensä alla viihtyy.

KORVEN KOVAKOURAT

Korven kohdust' astuvat ne esiin,
jotk' ei täällä tottunehet mesiin,
joiden osa ain' on ollut työ,
ilman tulosta, ja huolen yö.

Korven kovakourat käyvät riviin,
muodostaen sotarinnan tiviin
alle lipun veripunaisen,
soidess' orjain sotalaulujen.

Vaviskaa te, jotka heitä löitte,
vaviskaa te, jotka orjaks' möitte
korven kansan kauniin, hiljaisen,
pyhää pilkaten ja tallaten.

Nousee »korpi» korkeana sotaan,
eikä lievennä se tuomiotaan
orjuuttajillensa lausumaa,
kurjain korvain kuulla ankaraa:

»Työmme tulos tulkoon itsellemme!»
Sinis taistelemme, sinis emme
ota vastaan kättä sovinnon,
kunis vapaa ihmislapsi on!

RAATAJAT RAHANALAISET!

Raatajat, rahanalaiset,
peijatut, pahoin poletut,
sanon:

Taiten tarkatkaatte
noita hännäheilujoi,
herras-kaikenkarvaisia,
joill' on sana suora suussa,
päässä kielen kaunis aatos,
vaan on tarkoitus takana:
talutella teikäläistä
tietämättömyyden tietä
alle ankaran ikehen,
katkerihin kahlehisin.

Ei ole ikinä orja
herran kanssa kuoma, veikko,
ennenkuin on kumpainenkin
vain oman itsensä isäntä.

HUUTAVAN ÄÄNI

Kiskurit, kansa on valveilla,
varroten, vaan ei kauvan; —
kohta se kahleensa katkaisee,
hyljäten kerjuusauvan.

Kiskurit, älkää luottakokaan
maahan tallatun malttiin;
pian näet pilkattu turvautuu
viimeisimpähän valttiin.

Aika on vakava — aatos on nyt
vaan teon muotoa vailla.
Tietkää kiskurit: kahlittu
nousee kahlitun lailla!

VELJEN HAUDALLA

En kylvä kukkasia kummullesi,
ei vuoda siihen silmistäni vesi
ja tuskin tunnen tuskaa kaipauksen,
kun murhe muu tuo tuohon lohdutuksen.

Mut yhden lupauksen annan sulle
ja elämäni pyhin on se mulle:
En koskaan unhoita sun surmas syytä:
elämän murheen myrkkykielikyytä.

En koskaan unhoita tuot orjavaivaa,
mi tuhansille hautakuopan kaivaa,
mi tuhansilta elinvoimat turtaa
ja tuhannet nyt ennenaikaa murtaa.

Sit' en ma unhoita, vaan sitä vastaan
mun työni taistella on ainoastaan
ja tuhansien kera yhtä matkaa
lyhyttä elon päivänpuolta jatkaa.

MAAILMAN MENO

Petos ja peijuu ja »hyväntekeväisyys»
korkealle sun nostaa —
työstä ja raskaasta raatamisesta
ankara »elämä» kostaa.

Rakenna ja raada ja rehki ja puhkaa
ja täytä »velvollisuuttas»,
niin »*saat*» elää, ellet sa koskaan
valittele palkattomuuttas!

SIELLÄ — TÄÄLLÄ

Idässä noussut on koeteltu kansa
ottamaan elämänoikeuttansa,
vannoen varman voittonsa valaa.
— Idässä kaupungit palaa.

Idässä kertakin puhdasta tehdään,
kummia kuullaan ja kummia nähdään.
Idässä sorretti säälistä kostaa
ja verellä onnensa ostaa.

Siell' ei ajoissa kansaa kuultu,
eikä sen suinkaan näin pian luultu
ottavan oikeuttansa itse
taistelutanteritse.

Niin on siellä. Mut miten käy Suomen,
ellei koita jo vapauden huomen
satojentuhanten orjuuden yöhön
ja satojentuhanten työhön?

ELÄMÄN FILOSOFIAA

Lyö mynttiä vaan, lyö mynttiä vaan
ja myntillä mittaa miestä
sekä kavahda, ettet sa tappelemaan
käy vastaan mammonan iestä.

Kuka ostaa, sille sa sielusi myö,
kun saat pivon kukkuran kultaa,
ja orjana toisen sa leipäsi syö,
omantuntosi tallaten multa.

Hyvä niin. Toki kurjempi olla sun ois
— eikö totta? — jos leipäsi myisit
sun ihmisyytesi hintahan pois
ja — suoliisi hirttäytyisit.

ÄLKÄÄ ITKEKÖ

Älkää itkekö raatajaraukat,
älkää voihkatko kurjat:
ei näät helly kyynelistänne
julumurit kylmät ja nurjat.

Pankaa pikemmin kätenne nyrkkiin,
hampaanne yhtehen purkaa
ja sitä, kun ette te ennemmin nousseet,
sitä te sorretut surkaa!

»KULTAINEN» NUORISO

»Kultainen nuoriso»,
katinkultapinta,
tiedätkö mikä on
elostelus hinta?

Tiedätkö kuka sinut
juottaa ja syöttää,
kuka sinut tietojen
aseilla vyöttää?

Ken sinut taiteen
tanhuille kantaa,
ken sinut kaunisti
etsiä antaa?

Kuka, sano, maksaa
yötiset kemus,
leikkisi löyhän
ja raa'an remus?

Et sinä, eikä sun
sukusi suuri. —
Kansa ne maksaa,
kansapa juuri.

Kansa! Se kansa,
mi orjana oihkaa,
kansa, mi työnpakon
vankina voihkaa.

Kansa, mi sulta saa
piiskaa ja pilkkaa,
vain ylenkatsojan
sortoa silkkaa.

»Kultainen» nuoriso,
velkasi taakka
voi sinut painaa
maahankin saakka,

kun sua velkoo
työnorjaparvi.
Sen oma on näet
runsautessarvi!

NIIN . . .

Niin: juokse pakoon elämää
ja pääsi paina lokaan
ja orja-ikees alle jää
ja astu päällä okaan.

Ja usko, että ihminen
vapaa ja kaunis olet,
kun itseäsi häveten
sa polkuasi polet.

PITÄKÄÄ SILMÄNNE AVOINNA!

Pitäkää silmänne avoinna, orjat,
näkemään orjuuttanne;
ei ole valoa, ei vapautta
kuolemanvaivassanne.

Kujilla ja turuilla huutavat suulaat,
itsekin orjat: On Suomen
vankeuteen ja sen vaivahan saanut
toden, valon, vapauden huomen.

Valhetta silkkaa syöttävät teille
vapautta huutavat houkot:
ieshän on päällänne verinen ja raskas,
riistetyt raatajajoukot.

Syöttehän muruja pöydältä pöyhkän,
ylpeän onnenne loisen,
jolla on ainoa toimi ja touhu
peijuu tunnoton toisen.

Missä on teidän tuloksenne työstä?
— Etsikää elostelijoilta.
Missä on palkkanne väestä ja hiestä?
— Kysykää kurjilta noilta.

Kouruus epattoja itsekkäitä
korjaa kätenne teelmät,
varastain teiltä ja lapsiltanne
kyntönne, kylvönne heelmät.

Siinä se vapaus ja siinä se valo,
josta on soitettu suuta;
yö yli päiden ja työ yli voimain
teillä on, mutt' ei muuta.

Vasta kun saatte te palkkanne työstä
ansiomitalla aivan,
silloin voi valo, vapaus tulla
synkeyteen elon vaivan.

Sinis te silmänne pitäkää auki
näkemään orjuuttanne,
kunis on valoa, on vapautta
kuolemanvaivassanne!

SAIRAALLE SÄÄDYLLLE

Polot porvarit, ettekö jaksa jo
sairauttanne lausua julki,
kun lahjomaton, köva kohtalo
teidät rautasyliinsä sulki.

Polot porvarit, ettekö ymmärrä:
onhan allanne pettävä hiekka,
joka vierii, ja päällänne ylhäällä
ajan kostavan-ankara miekka:

Polot porvarit, taiten jo tunnustakaa,
että täytyy teidän jo laata,
kun ette te valheenne valtikkaa
yli päittemme nostaa saata.

Polot porvariraukat, jo hellittäkää,
koska näätte nää vaativat joukot,
jotka eivät tajua leikintää
kuin pienet piltit ja houkot

Polot porvariraukat, jo hellittäkää,
teit' ettei hukka peri,
tilinpäivä kun tuimana ennättää
ja synkkä on ihmismeri.

ROPO UHRIARKKUUN

Pankaamme ropomme uhriarkkuun
pahojen päivien varaan.
Uhraten kalleimman, kauneimman eteen
teemme me tekomme paraan.

Köyhien annit ja leskien rovot —
tarkkaan tarvis on niitä,
koskei rikkaiden antamat murut
tarpeen tullessa riitä.

Pankaamme siis ropo uhriarkkuun,
vaikk' ois se ainoamme.
Voittomme varmuus karttuu ja kasvaa
kustakin antimestamme.

NAGAIKKALULU

Lyö nagaikalla, sotamies,
niin että veri roiskuu,
niin että, missä käypi ties,
vain hurmelaine loiskuu.

Lyö nagaikalla, iske vaan
ja selkänahat revi
ja veljes veren vuodantaan
sä älä helly hevin.

Lyö nagaikalla, jaloillas
sa massa maassa pole
ja valtikkanas nagaikkas,
sä kansan ohje ole.

Lyö nagaikalla, iske nyt
ja älä äkin herkee,
ett' olet kyllin iskenyt
kun lyödyn vuoro kerkee.

Lyö nagaikalla, että soi,
jos et, jos et sa pelkää,
ett' *toinen* toiste lyödä voi,
mut toki *toista* selkää!

22/1 1906

Tää on sankarien suuri päivä,
päivä kunnialla kaatuneiden.

Ajastaika sitte surman suuhun
sortui uudenajan sankarien
pyhä parvi, joukko valioinen
tahraisien veljenkalpain kautta,
kautta katalimpain konnain kätten.

Kaatui kaunis väki vapauden,
valon, toden, ihmisyyden eteen,
vuoksi miljoonain, vuoks' meidän kunkin
joill' on orjan merkki otsallamme,
vuoksi jokaisen, ken kahlehisssa
tunnotonten takomissa vaipuu.

Kaatui, vastapolven voiton ostain
vuodatetun sydänveren hintaan.

Veljet onnettomat, orjasiskot,
kapitaalın kahlehtimat, kurjat,
meille huutaa haamut haudan takaa:

»Väkivallan, vainon ensi tokeet
kukistimme kuolohomme mennen;
yli ruumiidemme runneltujen
teidän vuoro taivalta on jatkaa,
taistellen ja työtä tehden voittaa
mahti mammonan ja valta valheen!

Siispä, sisaret ja veljet, vala
vakavin nyt vannokaamme heille:

Ennen emme taistelusta lakkaa,
ennen emme aseitamme heitä,
kuin on syyttä surmattujen kuolo,
synkän synkkä, kostetuksi tullut;
kuin on kaikki ihmisyyden esteet,
väkivalta, valhe, pakko, orjuus
laastu pois ja ihminen on vapaa!

Uran uurtajille uljahille
tinkimätön vala vannokaamme!

NYT AIKA SEISOO

Nyt aika seisoo vaaka kourassansa
ja punnitsee:
on toisen vaakalaudan päällä kansa
ja toisell' ovat kansan polkijat.

Ja niinkuin höyhenet on laudallansa
nagaikkamahtajat,
nuo konnain konnat, jotka konnuuttansa
ees' eivät häpee.

Mut vuoren raskas ompi kansan puoli,
tuon kärsineen,
mi väkivallan alla melkein kuoli
ja nääntyi nääntymistään.

On kansalla siis voima, *voiman valta*,
ja muut' ei tarvis sen,
kuin kerta nostaa päänsä ikeen alta
ja itse itsensä vain tunnustaa.

ENNUSTUKSIA

»Pilkkuja on auringossa
tulee tästä kuuma kesä».
Elon alhon ahdingossa
syntyy moni hellepesä.

Tulee tästä tuimat ajat,
päiväin menot vakavimmat;
nousee elon vapahtajat,
toden urhot ankarimmat.

Kun on päästy talven yli,
tiettään moni uusi juttu,
jahka aukee suven syli,
vaatii orja sarkanuttu.

Luodaan kohtaloa Suomen.
Onneton, ken kesken kaatuu!
Nousee orjalaumain huomen,
väkivalta maahan maatuu.

BELZATSAR JUHLII . . .

Belzatsar juhlii valtasalissansa
humaltuneena portot karkeloi,
päämiesten parvi kanssa valtijansa
irstaana juo ja mässää, hekkumoi.

Ja ilvehtijät näyttää taitoansa
ja narrikuoron rietas laulu soi;
mut surren seisoo Kaldeassa kansa
ja aikakausi huutaa: Oi ja voi!

Ja juhlasalin seinään ihmekäsi
kirjoittaa suitsuvaisin kypenin
kuin luoja sormi salakirjaimin

näin: *Mene, mene, tekel upharsin:*
tee, kuningas, jo loppu leikistäsi;
sen kohta maksaa saat sa hengelläsi!

MEREN KÄYDESSÄ

Jumalauta, mi myrsky nyt meuraa,
meri käy, meri soi, meri pauhaa.
Nyt oikeutt' ei ole kellään
levoss' olla ja nauttia rauhaa!

Kelle kallis on henki, häll' olkoon
käsi valmiina purjeiden nuoriin;
on myyty se mies, joka ei voi
nyt varmana tarttua ruoriin.

Meri pauhaa. Jättiläislaineet
pian laivamme nieluhun hautaa,
ellei joka ainoa meistä
nyt taipumatont' ole rautaa!

VANHA JA UUSI VUOSI

Vanha vuosi vaipui viisaan lepoon,
ruumisliinoinansa punaliput,
kuolinkelloinansa sotasoitot,
vihan villit, barrikaadein päältä,
pauke pyssyin, jyske tykkein, joilla
veljesverta viljoin vuodatetaan.

Laulaa hälle hautalauluansa
satatuhat nälkään nääntynyttä,
puolikuollut' turvatonta lasta;
satatuhat onnetonta naista,
joill' on kuolonkaipuu ainut auvo;
satatuhat sortunutta miestä,
joiden elinehto: työ ja leipä
julki riistettihin raaoiin käsin.

Veisaa kuolinvirttä vielä hälle
ihmismeri, myrskyävä musta,
joka tokeitansa vastaan nousee,
vapautta vaatien ja ottain.

Hautakummullansa karkeloivat
syyttä surmattujen synkät haamut,
joit' on lukemattomihin asti.

Kyll' on kuorot, kyll' on hautamenot,
ilman vertaa, ilman toivon varaa!

Aika synnyttää. Sen kohdust' astuu
uusi vuosi vapauden aamuun,
kamalaan ja kauhistuttavimpaan,
verin hohtavaan ja valittavaan.

Tähtää tuhansien silmät siihen
niinkuin vapahtajaan mailman kaiken,
tuhansien vakavimmat toiveet
vanhan sijaan syntynyttä kohtaa,
vuottain siltä suruhun ja surmaan
kaiken onnen tukea ja turvaa:
elämisen oikeutta ylhää.

Huutaa hälle uudenajan lapset,
riemurinnat, salamoivasyömet:

Terve, terve sulle, uusi vuosi,
vapauden, valkeuden luoja
orjuuden ja epätoivon yöhön!
Terve, terve, terve, uusi vuosi!

OTA VASTAAN VALONJUHLA . . . !

Ota vastaan valonjuhla, köyhäkansa, kuten voit,
vailla pöytäherkkuja ja joulupäivälahjoja,
vailla työsi tulosta, min hädäss' ollen, muille loit,
vailla levon lohtua ja vailla juhlatunnetta.

Ota vastaan, köyhä kansa, valonjuhla vakavin
kurjuudenkin kouristaissa täysin rinnoin riemuiten,
riemuiten, kun kohta loppuu elos orjuus katkerin,
katkee kahle, alkaa viimein aika armas vapauden.

Riemuitse, vaikk' onkin luonas murhe musta
niinkuin yö,
riemuitse, vaikk' onkin vielä tovin osas onneton,
riemuitse, näät kohta taukoo epätoivon turha työ,
kohta, kohta ihmislapsi, orja ollut, vapaa on!

SAIRASTA VÄKEÄ

Meidän elämämme juurta kalvoi koi
ja se koi oli jäytävä orjuus,
oli nälkä ja puute ja kurjuus,
ja siks emme yhtään kerskata voi,
että olisimme tervettä ainesta.

Me olemme sairasta väkeä,
mut emme toki niin perinpohjin,
kuin kiskurit niskaimme päällä,
jotka hillittömyytensä ohjin
ovat kurjista kurjimmat täällä.

Meidän tulinen tuska on karkaissut,
ja me *tahdomme* terveeksi tulla.
Mut ensin me murskaamme kuolomme kyyn
ja ensin me poistamme piinamme syyn
vihankuumalla kamppailulla.

VELJET RAUTATIELLÄ . . .

Veljet rautatiellä: terve teille,
jotka löitte miehen kättä meille.
Terve teille, joill' on vankka voima,
elon ankaruuden aateloima;
terve teille, joill' on korkein valtti,
kun ei enään auta sana, maltti!

Terve teille, joit' on tuhatluvut,
kokonaiset polvet, suuret suvut.
Liitittehän renkaan ketjuhumme,
renkaan sellaisen, mi taistelumme —
jok' on teidänkin — vie varmaan voittoon:
mailman köyhälistön aamunkoittoon!

ETTÄ KERTAKIN!

Että kertakin sanamme täytimme
ja kertakin voimamme näytimme
ja kertakin olimme jotain;
että kertakin herjamme kostimme
ja kertakin niskamme nostimme
alta sorron ja sortajan otain!

Tämä tietää aamua yöstämme,
se tietää tulosta työstämme
ja se tulevat päivämme takaa;
se toivottomuutemme lopetti
ja orjain joukolle opetti:
ole valveilla, vaan älä makaa!

MEILL' ON NIIN...

Meill' on niin katkera kamppailu,
meill' on niin ankara koitto
ja sentään melkein kullekin vaan
on kurjuuskuolema voitto.

Työn orjat! Kiskurit kahleita
yhä ylpeenä yllemme takoo.
Työn orjat! Murheemme synkät syyt
yhä raadantatiellämme sakoo.

Polot veljet ja siskot! Kohtalo tää
on osammeviejien luoma,
on tunnottomimpien ihmisien
ja vääryyttä suosijain suoma.

Siks emme sitä enempää sietää saa,
vaan tehkäämme suora jo siitä,
ja jos tahdomme kahleemme katkaista,
niin sana ei yksin riitä!

ORJATTARET

Ken on kärsinyt enimmän,
ken on huollut huutavimmin,
ken on murheen mustan maljan
juonut pohjahan peräti?

Ken on työssä orjan ollut
yöt ja päivät pääksytysten
ajast'ajat ankarimmat,
vuossadat pitkät ja pimeät?

Ken on ollut orjan orja,
vanki vangitun vapahan?

TYÖHÖN

Työhön, kurjat Kullervoiset,
työhön, Marjatat matalat,
jo on kyllin kyynelöity,
jo on viljalti vavistu,
surtu elon suurta yötä,
voihkattu osoa orjan.

Älköhön enempi oľko,
toinen toisen porraspuuna,
astinlautana alinna!

TAISTELULAULU

Silloin kuin on kuumana rauta,
moukari heilukohon!
Elämä on eessämme, takanamme hauta;
vaikea väistyä on.

Satojentuhanten kurjuus yltyy
yhäti ympäri maan,
onneton on se, ken taistohon kyltyy,
sortuen sorrontaan.

Silloin kuin on kuumana rauta,
moukari heilukohon.
Muu kuin taistelu meit' ei auta,
taistelu taikamme on!

Sisällys:

	Sivu
Suurina päivinä	3
„Suurlakkokuvia“ I, II, III, IV	5
Laulajan laulu	16
Viesti	18
Vappuna	23
Kun ymmärtäisivät	26
Häpeäpäivinä	28
Politiikka	31
Tulkohon valkeus!	32
Vanhus	35
Juhlien jälkeen	37
Heräävä kansa	38
Taistelu käymään!	40
Äänioikeusmerkki	44
Juhannuslaulu	45
Uudistusten aikana	49
Lemminkäisen laulu	53
Rajamaalaiset	56
Simson	60
Sekasorto	62
Hei, hauska on . . . !	64
Suo siellä, vetelä täällä	65
Korven kovakourat	66
Raatajat rahanalaiset!	68
Huutavan ääni	70
Veljen haudalla	71
Maailman meno	73

Siellä — täällä	74
Elämän filosofiaa	76
Älkää itkekö!	77
„Kultainen“ nuoriso	78
Niin	81
Pitäkää silmänne avoinna!	82
Sairaalle säädylle	85
Ropo uhriarkkuun	87
Nagaikkalaulu	88
22/1 1906	90
Nyt aika seisoo	92
Ennustuksia	94
Belzatsar juhlii	96
Meren käydessä	97
Vanha ja uusi vuosi	98
Ota vastaan valonjuhla	101
Sairasta väkeä	102
Veljet rautatiellä	103
Että kertakin!	104
Meill' on niin	105
Orjattaret	107
Työhön	109
Taistelulaulu	110

HINTA 1: 50.

